

la crònica

Convit a la meditació

IMMA PRIETO / L'Escala

● La primera mostra pública del treball realitzat va envoltar-se d'una atmosfera única i inigualable: a prop, les ruïnes grecoromanes, al costat, l'església de Sant Martí d'Empúries i, davant, la immensitat del Mediterrani. Allà, l'artista i cineasta Marta Vergonyós (Esclanyà, 1975) compartia amb el públic el fruit d'una activitat quotidiana i íntima, mostrava el camí que ha anat fent durant els tres mesos d'estada a la Casa Forestal de Sant Martí d'Empúries. Per a la presentació, van acompanyar-la, o més aviat acompanyar-nos, les melodies sublimes de l'arpa d'Abigail Prat i els cants de les sibil·les interpretats per Sílvia Pérez. Mentre l'atmosfera s'impregnava de músiques antigues i espurnes de tramuntana, prenia presència les projeccions de Vergonyós a través de la finestra de les ruïnes de l'antic castell dels comtes d'Empúries. Imatges de la quietud, del silenci, d'un camí que passa, necessàriament, de la foscor a la llum.

Blueism, títol amb què ha estat batejat el projecte, ha estat possible gràcies a la Beca de Primavera 2009, que convoca l'Ajuntament de l'Escala per al desenvolupament d'un treball artístic i de la qual Vergonyós ha estat guanyadora aquest any. L'artista concep el projecte com un *work in progress* que finalitzarà a l'octubre, tot i que, com molt bé s'ha pogut veure, la instal·lació presentada al juny ja respira amb autonomia i plena presència.

La jove artista defineix el seu treball com un exercici de repetició, contemplació i meditació, com una espècie de meditació profana que, potser sense saber-ho, tots practiquem: contemplar l'horitzó, l'infinit, el punt on mar i cel es fonen. Vergonyós ha estat filmant durant tot un mes la sortida de la lluna i del sol. Gradualment, primer la foscor i després la llum. Un minut cada dia, un

Vergonyós, gravant l'horitzó des de la Casa Forestal de Sant Martí d'Empúries.

minut de silenci. Exercici catàrtic que, a manera de metàfora, esdevé guaridor. Les projeccions es presenten com un blau sobre blau, com el blau mironià on infinit i totalitat s'agermanen.

Per a la segona part del projecte, l'artista s'ha impregnat del context en què es troba i, com si es tractés d'un tribut (pensem en les dones que antigament sargien les xarxes dels pescadors), ha sargit peces de petit format en les quals l'horitzó esdevé ferida, una ferida que es cura mitjançant l'acció. Petites peces tèxtils on el blau torna a nodrir mar i cel, i on les puntades deixen traça des de l'esberlament de l'ànima.

L'última part del projecte es fonamenta en un recull audiovisual de reflexions sobre el blau que l'artista ha documentat. Reflexions d'algunes de les visites que l'han acompanyat compartint moments. El conjunt es presenta com a cicle natural, com a procés evolutiu, íntim i personal que participa d'una dimensió plàstica i humana.

cinema | «tetro»

Maribel Verdú, en un fotograma de *Tetro*, de Francis Ford Coppola. / ALTACLASSICS

Autoretrat de l'artista megalòman

► **Títol original:** *Tetro*. EUA, Argentina 2009.

Director: Francis Ford Coppola.

Intèrprets: Vincent Gallo, Maribel Verdú, Alden Ehrenreich i Carmen Maura.

ÀNGEL QUINTANA
 Al començament de *Tetro* veiem un noi, amb el perfil de Leonardo di Caprio uns anys enrere, que arriba al barri de la Boca a Buenos Aires. El jove vol trobar el seu germà, que des de fa anys viu retirat del món, amb un projecte de novel·la per acabar i llançar a la vida bohèmia de la ciutat portenya. A l'inici de *Tetro* podem veure que la pel·lícula no triga a desplegar-se cap al passat del cinema de Coppola. El noi jove podria ser Rusty James, el protagonista de *La ley de la calle*, i el germà perdut podria ser el mític Chico de la moto; la confrontació/admiració entre tots dos era la base d'aquella pel·lícula dels vuitanta. Les coses, però, aniran més lluny. A la família retratada hi ha un pare possessiu que és director d'orquestra, com Carmine Coppola, pare de Francis Coppola. Els odis interns dins la família adquireixen una determinada dimensió abstracta que ens poden fer pensar en els que esclataven a l'interior de la saga d'*El padrino*, mentre que l'obsessió per la mort, la genialitat i el pas del temps són els grans temes que travessen tota la cinematografia del cineasta. Quan la pel·lícula juga amb les referències simbòliques aquestes també tenen a veure amb l'univers Coppola, ja que no és casualitat que es faci referència a un moment dels *Contes de Hoffman*, en què el personatge de Coppelius, un titella, perd els braços. Els protagonistes de *Tetro* també aniran bona part del

film amb una cama enguixada.

Quin model de pel·lícula ens proposa Coppola amb aquesta estructura plena de símbols i referències? En principi podem considerar *Tetro* com l'interessant intent d'un gran cineasta per poder arribar a jugar dins la segona divisió. És com si a finals dels anys noranta, després d'haver dut a terme algun pacte mefistofèlic amb la indústria, el gran cineasta Francis Ford Coppola acabés la seva carrera. A partir d'aquell moment, Coppola es va dedicar a produir els seus vins, a contemplar la carrera de la seva filla com a directora, fins que fa dos anys va ressuscitar amb *Youth without youth*, una pel·lícula inèdita al nostre país. En aquella ocasió va adaptar una novel·la de l'especialista amb històries de les religions, Mircea Eliade, per explicar una història d'etern rejuveniment i de recerca dels orígens de totes les llengües i cultures. De cop semblava com si Dràcula i Jack es fusionessin per deixar pas a una pel·lícula en què Coppola despullava la seva obsessió per vèncer les lleis de la temporalitat. *Tetro* representa un pas més en aquesta direcció. En algunes escenes, com les del festival de teatre de la Patagònia, pot fer la sensació que Coppola està en baixa forma i que se li escapen de la mà alguns personatges, com el que interpreta Carmen Maura. També pot fer la sensació que la imatge que dona de Buenos Aires és tan tòpica com la que Woody Allen va donar de Barcelona, amb tot, però, a l'interior de la pel·lícula hi ha molta honestat i un clar desig d'autoconfessió. Tot això converteix *Tetro* en una mena d'ovni que ha aterrat a la cartellera de manera sobtada per mostrar-nos el costat testamentari d'un grandios cineasta.

► **Obra pòstuma.** Divendres, a la Fontana d'Or, es va presentar l'obra pòstuma de Josep Maria Marquès, *Inscripcions i sepultures de la catedral de Girona*, que ha editat la Diputació de Girona. Van assistir a l'acte el bisbe de la diòcesi —Francesc

Pardo—, la diputada Pilar Mundet i el professor de la UdG Marc Sureda, que ha tingut cura de la introducció del llibre. El volum és un recull exhaustiu de la documentació epigràfica i de les tombes conservades a la seu gironina. / PERE DURAN